ВИЙШЛА ДРУКОМ КНИЖКА «БАКОТА: ПОРТАЛ ДО УКРАЇНИ» — МИСТЕЦЬКИЙ ПУТІВНИК ЗАТОПЛЕНИМ КРАЄМ

Вийшла книжка «Бакота: портал до України» (Bakota: A Portal to Ukraine), до якої увійшли історії мешканців затоплених сіл, родинні фотоархіви, розповіді про місцевих знахарів і лікарські рослини. Путівник створили шестеро митців з України та Європи разом із місцевою громадою під час резиденції в креативному просторі «Бакота Хаб». Видання вийшло українською та англійською мовами накладом 600 примірників, а 28 листопада його презентують у Кам'янці-Подільському.

Замовити книжку «Бакота: портал до України» можна на сайті «Бакота Хабу» або заповнивши онлайн-форму.

Бакота — колишня столиця Пониззя княжих часів та затоплене село, що зникло під водою внаслідок будівництва Дністровського водосховища за радянських часів. У 1981–1987 роках затопили також десятки навколишніх сіл, а їхні мешканці були змушені залишити свої домівки. Сьогодні Бакотою називають місцевість навколо однойменної затоки Дністра, де досі зберігають пам'ять про зниклі села.

Саме ці історії стали основою книжки «Бакота: портал до України». Вона поєднує шість авторських робіт митців, що включають документальні свідчення, фотографії, літературні тексти та мистецькі дослідження. На відміну від традиційних туристичних путівників, видання пропонує познайомитися з краєм через спогади, традиції та повсякденне життя людей, які тут мешкають.

Книжку створили в межах міжнародного проєкту A Discovery Guide for Recovery, який реалізують італійська культурна організація Sineglossa, українська ГО ХОМГО «Територія» та польська Fundacja Ziemniaki і за співфінансування програми Європейського Союзу «Креативна Європа».

Як створювали путівник

У вересні 2025 року шестеро митців із України, Франції, Нідерландів і Польщі приїхали на двотижневу резиденцію до «Бакота Хабу». Це креативний простір у відновленій сільській школі в Гораївці, де проходять мистецькі резиденції, ретрити для ветеранів і волонтерів, табори для молоді та міжнародні проєкти, які привозять у село митців з усієї Європи.

Під час резиденції команда «Бакота Хабу» організовувала зустрічі митців із місцевими мешканцями. На них приходили люди різного віку: старше покоління, яке пам'ятає життя до затоплення, діти, а також ті, хто переїхав жити в цей край. Хтось приносив родинні фотографії й документи, хтось розповідав історії свого села або радив, куди варто поїхати і з ким поговорити.

Загалом митці поспілкувалися з понад 130 людьми, і зібрані матеріали стали основою шести авторських робіт, що увійшли до книжки.

«Спочатку мешканці з цікавістю спостерігали за роботою митців. Потім вони почали приносити фотографії, документи та сімейні історії, вказуючи місця, які варто відвідати, та людей, з якими

В центрі Одеси відкрили мурал на честь ВМС ЗС України та оголосили збір 2 млн грн

Як легко очистити решітки газової плити від жиру та нагару за допомогою гірчиці

Із якої чашки чай найсмачніший: обираємо правильний розмір, форму та матеріал

Христина Шишпор: прима-балерина в головній ролі «Віденського вальсу» зібрала аншлаг у Національній опері

Свобода бути собою: Unique Human × «Ветеранський корпус» про одяг без обмежень

Земля стане пухкішою без глибокого перекопування: який сидерат можна

варто зустрітися. У той момент ми зрозуміли, що цей путівник вже не належав лише нам, а ставав спільною історією», — розповідає кураторка проєкту Аліна Олійник з ГО «Територія».

Шість авторів — шість поглядів на Бакоту

До книжки увійшли роботи трьох українських мисткинь — Анни Романдаш, Олени Каїнської та Богдани Корогод — і трьох міжнародних авторів: французької мисткині Каміль Блю-Валентін, фотографки з Нідерландів Робін Аліші Клеменс та митця й дослідника ARSÈNE (Польща / Швейцарія).

Анна Романдаш, журналістка та письменниця, розповідає історію Бакоти через три художні оповідання. Їхні герої — нотаріус Лука, ворон Мунінн і юнак Нестор — живуть у різні історичні періоди. Через їхні історії авторка досліджує минуле регіону, його легенди, політичні зміни та наслідки російської агресії.

Робін Аліша Клеменс у роботі How To Carry A Home досліджує значення дому для людей, які його втратили. Вона поєднує власні фотографії Бакоти зі світлинами із сімейних архівів, зокрема знімками сіл до затоплення.

Олена Каїнська присвятила своє дослідження народній магії, місцевим знахарям, обрядам і примовам, які досі передаються з покоління в покоління. Під час резиденції мисткиня шукала людей, які зберігають ці знання, та записувала їхні історії.

Каміль Блю-Валентін досліджувала місцеві лікарські рослини й традиційні знання про їхнє використання. Результатом став маршрут, присвячений лікувальним практикам Бакотського краю, а також їстівна вставка з висушеними травами, яку можна додати до чаю, щоб відчути Бакоту на смак.

ARSÈNE створив маршрути місцями, які місцеві жителі пов'язують із відчуттями безпеки та смутку. Через особисті історії, фотографії та мапи він досліджує, як люди сприймають простір, у якому живуть, і як на це впливають кордони, переселення та війна.

Богдана Корогод написала три листи — до води, землі та повітря. У них вона поєднала спогади мешканців затоплених сіл з історіями речей, які залишилися після зникнення поселень: старих рушників, уламків порома та фундаментів будинків, що іноді знову з'являються з-під води.

Книжка, яку можна досліджувати через дотик та інші відчуття

Окрему увагу автори приділили оформленню видання. Дизайнерки Анна Рабчук і Марта Басак використали візуальні мотиви української культури, а також кольори й фактури, натхненні природою Бакоти.

Фактура обкладинки нагадує вапняк монастирських печер регіону. У виданні використали декоративний шрифт «Рутенія Акцидентна» українського каліграфа Василя Чебаника.

Серед незвичайних елементів — вставка з біорозкладного біопластику із висушеними місцевими лікарськими травами та листи Богдани Корогод, надруковані на майже напівпрозорому папері у форматі вкладок до книги.

Водночас книжка зберігає практичні елементи туристичного путівника. У ній є мапа цікавих місць, інформація про те, як дістатися Бакоти, та словничок місцевих слів і висловів, зібраних під час резиденції.

Доповненням до видання став англомовний подкаст Silence Behind the Frontlines («Тиша за лінією фронту») із п'яти епізодів. Його авторка та оповідачка — італійська журналістка Беатріс Петрелла, а за редактуру історій, звуковий дизайн, оригінальну музику та виконавче продюсування відповідав Джонатан Зенті. Подкаст об'єднує голоси митців, свідчення місцевих жителів і звуки Бакотського краю. Його можна послухати англійською на Spotify і Spreaker.

Презентації та події навколо книжки

Книжку «Бакота: портал до України» вже представили в Італії, зокрема на міжнародному фестивалі Internazionale у Феррарі. Презентації видання також заплановані в Польщі та інших європейських країнах.

28 листопада 2026 року запланована презентація української версії книжки в Кам'янці-Подільському, у комплексі жіночого домініканського монастиря на вулиці Францисканській, 10. Організатори проєкту й авторки розкажуть про створення путівника, а гурт Zapaska виступить із невеликою музичною програмою.

Також у межах проєкту заплановані дві події за участю українських авторок книжки: 28 листопада Олена Каїнська проведе в «Бакота Хабі» лекцію про народну магію та місцеві традиції, а 29 листопада Богдана Корогод — воркшоп із документального письма в книгарні «Є» у Кам'янці-Подільському.

ЧИТАЙТЕ ТАКОЖ

В центрі Одеси відкрили мурал на честь ВМС ЗС України та оголосили збір 2 млн грн

Як легко очистити решітки газової плити від жиру та нагару за допомогою гірчиці

Із якої чашки чай найсмачніший: обираємо правильний розмір, форму та матеріал

Ніжний вершковий десерт із рум'яною скоринкою: простий рецепт чизкейка «Сан-Себастьян»

Христина Шишпор: прима-балерина в головній ролі «Віденського вальсу» зібрала аншлаг у Національній опері

Здоровий раціон не гарантує нормального холестерину: що може заважати його зниженню

Download on the
App Store

GET IT ON
Google Play